

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 127/22
5.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Сање Пејовић и Ирене Трифуновић Радуловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Небојша Богдановић, адвокат из Београда, Маршала Тита 121, против туженог Удружења “Моја Бачка Паланка” из Бачке Паланке, Слободана Пенезића 3, чији је пуномоћник Петар Јанковић, адвокат из Бачке Паланке, Жарка Зрењанина 96, ради повреде ауторског права, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 179/20 од 07.06.2022. године, у седници већа одржаној 05.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 179/20 од 07.06.2022. године у ставу првом, другом изреке и у делу става седмог изреке којим је обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 165.508,00 динара и жалба туженог у наведеном делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 179/20 од 07.06.2022. године у ставу четвртом, петом и шестом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Удружење “Моја Бачка Паланка” из Бачке Паланке да тужиоцу АА из ... на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора исплати и то:

-због саопштавања ауторског дела тужиоца - фотографије “ББ” без назначења имена или псеудонима аутора износ од 40.000,00 динара,

-због саопштавања ауторског дела тужиоца - фотографије “ББ” у непотпуној форми износ од 40.000,00 динара,

-због јавног саопштавања ауторског дела тужиоца - фотографије “ББ” у измењеној форми износ од 40.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 07.06.2022. године до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, док се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора исплати и то:

-због јавног саопштавања ауторског дела тужиоца - фотографије “ББ” без назначења имена и псеудонима аутора износ од још 20.000,00 динара,

-због јавног саопштавања ауторског дела тужиоца - фотографије "ББ" у непотпуној форми износ од још 20.000,00 динара,

-због јавног саопштавања ауторског дела тужиоца - фотографије "ББ" у измењеној форми износ од још 20.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 07.06.2022. године до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу седмом изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 179/20 од 07.06.2022. године у преосталом делу у односу на досуђену затезну камату, тако што се обавезује тужени да тужиоцу на износ од 165.508,00 динара исплати законску затезну камату почев од дана извршности до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Београду П4 179/20 од 07.06.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је године на интернет сајту ... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело, без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора, у непотпуној форми и у измењеној форми - фотографију "ББ", чиме је тужиоцу навео имовинску и неимовинску штету.

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права јер је 16.08.2010. године на интернет сајту ... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију "ББ" исплати износ од 17.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 07.06.2022. године до исплате.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на досуђени износ накнаде имовинске штете из става другог изреке исплати законску затезну камату почев од 17.08.2020. године до 06.06.2022. године.

Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца - фотографије "ББ" без назначења имена или псеудонима аутора исплати износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 07.06.2022. године до исплате.

Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца у непотпуној форми исплати износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.06.2022. године до исплате.

Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем

ауторског дела тужиоца у измењеној форми исплати износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.06.2022. године, до исплате.

Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 165.508,00 динара са законском затезном каматом почев од 02.10.2018. године до исплате.

Против наведене пресуде и то одлуке из става првог, другог, четвртог, петог, шестог и седмог изреке жалбу је благовремено изјавио тужени због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл.гласник РС” бр. 72/11, са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 372 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се указује жалбом туженог, с обзором да побијана пресуда садржи јасне и потпуне разлоге о битним чињеницама, а изрека пресуде је разумљива.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије на којој је приказан ББ, коју је сачинио 1982. године у редакцији “Студија Б” у Београду. Фотографија је објављена у измењеном облику године на интернет сајту ..., чији је оснивач тужени. Тужени је фотографију “ББ” кроповану и измењену, без сагласности аутора, саопштио на свом интернет сајту без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора. Тужени је предметну фотографију преузео са сајта дневног листа “Данас” и тако измењену објавио на свом сајту наведеног датума.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужени повредио ауторска права тужиоца која су заштићена Законом о ауторском и сродним правима, те да је одговоран за накнаду причињене штете, у складу са општим одредбама Закона о облигационим односима, као и одредбама члана 2, 9, 15-19, 20, 30 и 205 Закона о ауторским и сродним правима.

Приликом досуђивања накнаде имовинске штете због неовлашћеног јавног саопштавања ауторског дела тужиоца, првостепени суд је као параметар узео у обзир ценовник УЛУПУДС-а за фотографије, којим је предвиђена минимална накнада од 150 евра за коришћење фотографије у периоду од годину дана на веб сајту, те је усвојио тужбени захтев опредељен на износ од 17.700,00 динара, који износ представља противвредност износа од 150 евра на дан подношења тужбе, а све са законском затезном каматом и применом одредби члана 189 и 277 Закона о облигационим односима, од дана пресуђења 07.06.2022. године, до исплате.

Одлучујући о висини накнаде за претрпељену неимовинску штету, првостепени суд је применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима и 232 ЗПП,

оценио да правична новчана накнада тужиоцу као аутору због објављивања његове фотографије без назначења имена или псеудонима аутора, саопштавањем у непотпуној и измењеној форми износи по 60.000,00 динара за сваки од наведених видова нематеријалне штете, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Наиме, тужени је на интернет сајту године саопштио фотографију тужиоца у непотпуној и измењеној форми у односу на оригиналну фотографију, тако што је исекао-скратио фотографију са све четири стране, а такође, фотографију је и изменио тако да се на објављеној фотографији види лице ББ у крупном кадру, а у оригиналу се на фотографији налази ББ са левом руком на бради, са савијеним прстима, док му је кажипрст испужен на образу, при чему је фотографија зацрњена у односу на оригинал.

Из исказа тужиоца, саслушаног у својству парничне странке, првостепени суд је утврдио да тужиоца нико није контактирао ради давања одобрења за саопштавање фотографије у конкретном случају, те да се, када је видео да његово име није потписано и да је фотографија потпуно измењена, осетио лоше због чега му се повисио притисак, с обзиром да је већ дуго фотограф, да му је каријера почела 1968. године, да је био уредник фотографије у “Политици”, те да има пуно фотографија - портрета личности из јавног живота, које су коришћене за енциклопедије.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је одлучио као у ставу првом и другом изреке, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге које у свему прихвата и Апелациони суд. Имајући у виду утврђено чињенично стање, као и одредбе члана 15-19, члана 30 и 205 Закона о ауторским и сродним правима, правилно је првостепени суд закључио да се, у конкретном случају, ради о неовлашћеном саопштавању ауторског дела тужиоца и то предметне фотографије, чиме су повређена ауторска права - имовинска и неимовнска – морална права тужиоца као аутора.

Без утицаја су наводи жалбе туженог да је фотографија преузета са сајта дневног листа “Данас” тј. “Дан Граф” д.о.о, те да није имала потпис, нити иницијале аутора. Ово из разлога, што у сваком случају, тужилац, као аутор предметне фотографије, сагласно одредби члана 15 Закона о ауторском и сродним правима (“Сл.гласник РС” бр. 104/2009...29/2016-одлука Ус и 66/2019) има право да његово име, псеудоним или знак буде назначен на сваком примерку дела, приликом сваког саопштавања дела, изузев ако је то с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела технички немогуће или нецелисходно. Имајући у виду напред наведену одредбу закона, те наводе жалбе да је фотографија преузета са сајта означеног дневног листа, наведено не ослобађа туженог обавезе да означи име или псеудоним аутора јер је тужени имао обавезу да сазна ко је аутор предметног дела, како би означио његово име, псеудоним или знак на објављеној фотографији.

Такође су неосновани наводи жалбе туженог да је према члану 43 Закона о ауторском и сродним правима дозвољено да се без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде објави ауторско дело, између осталог, дело које се појављује као саставни део текућег догађаја којима се јавност извештава, наводећи да се радило о чланку “Лик и дело ББ”, будући да се, у конкретном случају, не ради о извештавању о одређеном текућем догађају са којим јавност треба да се упозна, већ се текст односи на стваралаштво и живот ББ. Такође, одредбом члана 19 став 2 истог закона прописано је

да за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада, ако овим законом или уговором није друкчије одређено, те су неосновани наводи жалбе туженог да је тужени исплаћен од стране “Дан Граф” д.о.о. који је и објавио предметну фотографију.

Међутим, приликом одлучивања о висини претрпљене неимовинске штете, првостепени суд је погрешно применио материјално право.

Наиме, имајући у виду утврђено чињенично стање, као и одредбе члана 200 ЗОО и члана 232 ЗПП, по налажењу овог суда, тужиоцу на име накнаде штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора припада износ од 40.000,00 динара, као и за саопштавање дела у непотпуној и измењеној форми износ од по 40.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате јер би досуђивање већег износа накнаде нематеријалне штете било противно природи и сврси овакве накнаде.

Одлука о висини трошкова поступка садржана у ставу седмом изреке првостепене пресуде донета је правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП и Тарифног броја 13 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. При томе, делимично преиначење побијане пресуде, како је одлучено у ставу другом изреке другостепене пресуде, није од утицаја на висину досуђених трошкова поступка. Међутим, на досуђени новчани износ накнаде трошкова парничног поступка тужиоцу припада законска затезна камата од истека рока за добровољно извршење, односно од дана наступања извршности одлуке до исплате, на основу одредби члана 277. став 1. и 324. ЗОО, а у вези одредби члана 345. и 366. ЗПП и члана 43. ЗИО, због чега је одлука о трошковима у делу одлуке о затезној камати морала бити преиначена.

Из изнетих разлога, применом члана 390, 394 тачка 4, члана 401 тачка 2 и 3 ЗПП, одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке ове пресуде, док је ставом четвртим изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, применом одредбе члана 165 ЗПП јер је жалбом тужени успео у незнатном делу .

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић